

О. В. Ільїна, аспірант, Луганський національний аграрний університет, Україна

У статті розкрито сутність інвестиційного забезпечення аграрних підприємств України. Наведено динаміку питомої ваги аграрного сектору економіки у структурі макропоказників. Зроблено розрахунок рівняння регресії при вивченні зв'язку між розмірами капітальних інвестицій у аграрну галузь та обсягами виробництва сільськогосподарської, лісової та рибної продукції. Розраховано обсяги та структура капітальних інвестицій в економіку України за джерелами фінансування та структура капітальних інвестицій в економіку України. Обчислено питому вагу власних коштів аграрних виробників у структурі капітальних інвестицій у сільське господарство України. Наведено стан кредитування підприємств аграрної сфери України. Проведено оцінку державної підтримки сільськогосподарського виробника. Зроблено висновок, що у складний трансформаційний період економіки зменшується як розмір так і питома вага коштів фінансування капітальних інвестицій за допомогою місцевих та державного бюджетів, досить незначними темпами збільшуються надходження коштів з іноземних джерел фінансування.

Ключові слова: аграрні підприємства, агробізнес, державна підтримка, капітальні інвестиції, кредитування, субсидії, сільськогосподарська продукція, ефективність.

Постановка проблеми. У сьогоднішніх ринкових умовах сільськогосподарським виробникам доводиться працювати за динамічних змін у економічному середовищі та жорсткої конкуренції. З метою забезпечення продовольчої безпеки країни та стабільного росту ВВП сільськогосподарські підприємства повинні ефективно трансформувати вільні фінансові ресурси у оновлення та удосконалення базових факторів виробництва. Тобто, інвестиції – один із головних інструментів підвищення ефективності технічного рівня виробництва, приведення його технології до сучасного рівня виробництва, засіб істотного підвищення якості сільськогосподарської продукції, та, у підсумку, – засіб підвищення конкурентоспроможності та економічної ефективності агробізнесу.

Основні тенденції розвитку сучасного аграрного підприємництва обумовлені як позитивними, так і негативними чинниками. До дестабілізаційних факторів можна віднести військові дії, що ведуться на території України, девальвацію гривні, і, як наслідок, порушення інвестиційного клімату всередині держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженнями інвестиційних процесів займалися І.О. Бланк, В.М. Геєць [1], Б.М. Данилишин, А.А. Пересада та інші вчені. Питання інвестиційного забезпечення сільськогосподарських підприємств висвітлили у своїх працях В.Г. Андрійчук, О.І. Дацій, П.І. Гайдуцький, О.І. Гуторов [2], М.І. Кисіль [3], П.Т. Саблук та інші. Однак проблема залучення інвестицій в аграрну сферу залишається невирішеною. Подальшого дослідження потребують питання розробки заходів для стимулювання інвестиційного забезпечення галузі та визначення перспективних напрямів інвестування, що і обумовило тему нашого дослідження.

Метою статті є дослідження формування сучасного стану інвестиційного забезпечення аграрних підприємств в умовах нестабільності.

Виклад основного матеріалу досліджен-

ня. Вже досить тривалий час для України питання щодо активізації інвестицій у сільське господарство є одним із ключових, оскільки викликає резонанс значна різниця між високою долею сільськогосподарської продукції у структурі ВВП та експорту країни і низьким відсотком у структурі капітальних інвестицій (табл. 1). Дана проблема є досить актуальною, а полеміка з цього приводу, а також питання універсального і якісного способу залучення інвестицій в аграрний сектор є відкритим. Тому існує необхідність у поглибленому дослідженні сучасних тенденцій розвитку інвестиційного процесу в умовах агробізнесу як на рівні країни, так і в аспекті регіональних особливостей.

З приведених даних табл. 1 бачимо, що за період з 2010 року по 2015 рік питома вага аграрного сектору у структурі макропоказників мала щорічну зростаючу тенденцію. Так, доля сільськогосподарського виробництва у структурі ВВП зросла на 10,6%, доля сільськогосподарської продукції у структурі експорту зросла на 18,8%, тоді як доля інвестицій у сільське господарство у структурі капітальних інвестицій зросла лише на 4,7%. Інакше кажучи, демонструється постійне недостатнє інвестування аграрного сектору економіки, що зумовлює повільні темпи росту обсягів виробництва сільськогосподарської продукції у структурі ВВП (як наслідок недостатньої величини матеріальних витрат) і швидкі темпи росту у структурі експорту (як наслідок недотримання відтворювальних процесів у землеробстві, тваринництві та суміжних з ними галузях, з метою більшого виробництва експортних видів продукції). Пропорційно співвідношення результатів виробництва аграрного сектору до величини його фінансування є несправедливим (2,3 : 4 : 1), що суттєво знижує виробничі можливості та потенціал агробізнесу, погіршує конкурентоздатність вітчизняного продовольства.

Проте, констатуємо, що навіть незначні капітальні інвестиції у сільське господарство і мис-

ливство, зі середньорічним темпом росту 28,4%, дали неочікуваний мультиплікативний ефект | макропоказників (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка питомої ваги аграрного сектору економіки у структурі макропоказників

Показники	Роки						2015 рік у % до 2010 року
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Обсяг ВВП у фактичних цінах, млн. грн.	1079346	1299991	1404669	1465198	1586915	1988544	184,2
Обсяг виробництва сільського, лісового, рибного господарства, млн. грн.	189373	253485	261707	306998	381227	558788	3 рази
Питома вага обсягів виробництва сільського, лісового, рибного господарства у структурі ВВП, %	17,5	19,5	18,6	21,0	24,0	28,1	+10,6
Загальний обсяг експорту, млн. USD	62125,7	80941,8	80895,8	74832,3	64106,8	46647,9	75,1
Обсяг експорту сільськогосподарської продукції (групи 1-24), млн. USD	12052,4	15217,1	21194,7	20354,4	19808,0	17819,5	147,9
Питома вага обсягу експорту сільською продукції у структурі загального обсягу експорту, %	19,4	18,8	26,2	27,2	30,9	38,2	+18,8
Обсяг капітальних інвестицій, млн. грн.	180576	241286	273256	249873	219420	273116	151,2
Обсяг капітальних інвестицій у сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних з цим послуг, млн. грн.	10818	16141	18564	18175	18388	29310	2,7 рази
Питома вага обсягів капітальних інвестицій у сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних з цим послуг у структурі загального обсягу капітальних інвестицій, %	6,0	6,7	6,8	7,3	8,4	10,7	+4,7

Джерело: розраховано за даними Державної служби статистики України [4; 5; 6]

Спостерігається міцний взаємозв'язок між розмірами капітальних інвестицій у аграрну галузь та обсягами виробництва сільськогосподарської, лісової та рибної продукції. Встановлено,

що саме інвестиції характеризуються найбільшою тісністю зв'язку з виробництвом валової продукції аграрного сектору економіки (Таблиця 2).

Таблиця 2

Розрахунок рівняння регресії при вивченні зв'язку між розмірами капітальних інвестицій у аграрну галузь та обсягами виробництва сільськогосподарської, лісової та рибної продукції

Роки	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Y	189373	253485	261707	306998	381227	558788
X _i	10818	16141	18564	18175	8388	29310

Рівняння регресії набуло наступного вигляду:

$$Y_b = -56553,7 + 20,57x_i \quad (1)$$

де Y_b – обсяг виробництва продукції сільського, лісового та рибного господарств;

x_i – розмір капітальних інвестицій у сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних з цим послуг.

Коефіцієнт кореляції у даному зв'язку сягнув 0,95, а коефіцієнт детермінації становив 0,896. Це засвідчує, що на 89,6% виробництво валової продукції аграрного сектору економіки залежить від капітальних інвестицій і лише на 10,4% - від інших факторів. За відсутності інвестицій спостерігатиметься тенденція скорочення обсягів виробництва, тобто автономне функціонування агробізнесу без капіталовкладень забезпечить щорічне зменшення валової продукції

на 56553,7 млн. грн.

Отже, інвестиції – це шлях стабілізації та сталого розвитку аграрного сектору економіки. Проте, важливим індикатором його ефективності є здатність сільськогосподарських підприємств залучати капітальні вкладення з різних джерел інвестування. Подалі доцільно розглянути структуру джерел фінансування інвестиційних ресурсів (Таблиця 3, рис. 1).

Аналіз даних дає можливість зробити висновки, що протягом 2010-2015 років головним джерелом капітальних інвестицій були фінансові ресурси вітчизняного походження, а саме власні кошти підприємств та організацій (63,4%). Їхня доля, у динаміці останніх шести років, зросла з 60,8% до 67,5%. Незважаючи на різке збільшення абсолютного розміру цих джерел за період 2014-2015 рр., їх частка має тенденцію до зменшення на 3% (Таблиця 3).

Обсяги та структура капітальних інвестицій в економіку України за джерелами фінансування 2010-2015 рр.

Джерела фінансування	2010 р.		2011 р.		2012 р.		2013 р.		2014 р.		2015 р.		В середньому за 2010-2015рр.	
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%
Всього капітальних вкладень у тому числі:	189060,6	100	259932,3	100	293691,9	100	267728	100	219419,9	100	273116	100	250491,5	100
кошти із державного бюджету	10952,2	5,8	18394,6	7,1	17141,2	5,8	6497,8	2,4	2738,7	1,2	6920,0	2,5	10440,8	4,2
кошти із місцевого бюджету	6367,7	3,4	8801,3	3,4	9149,2	3,1	7219,2	2,7	5918,2	2,7	14260,0	5,2	8619,3	3,4
власні кошти підприємств та організацій	114963,6	60,8	152279,1	58,5	175423,9	59,7	170675,6	63,7	154629,5	70,5	184351,0	67,5	158720,5	63,4
кредити банків та інших позик	23336,2	12,3	42324,4	16,3	50104,9	17,1	40878,3	15,4	21739,0	9,9	20740,0	7,6	33187,1	13,2
кошти іноземних інвесторів	4067,7	2,2	7196,1	2,8	5040,6	1,7	4881,2	1,8	5639,8	2,6	8185,0	3,0	5835,1	2,3
кошти населення на індивідуальне житлове будівництво	16176,0	8,5	15102,9	5,8	21975,1	7,5	21770,1	8,1	22064,2	10,1	31985,0	11,7	21512,2	8,6
інші джерела фінансування	13197,2	7,0	15833,9	6,1	14857	5,1	15805,8	5,9	6690,2	3,0	6675,0	2,4	12176,5	4,9

Джерело: складено та розраховано за даними Статистичного щорічника України за 2015 рік [7]

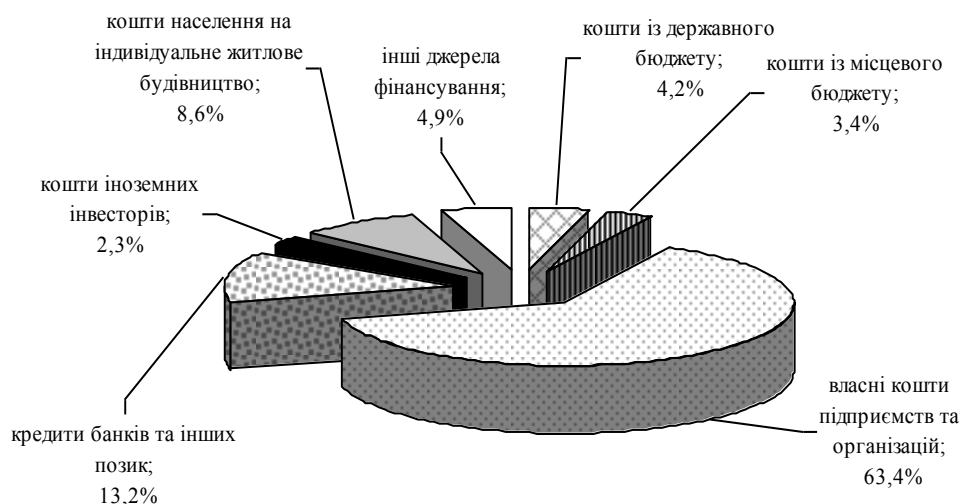

Рис. 1. Структура капітальних інвестицій в економіку України в середньому за 2010-2015 роки

Джерело: побудовано за даними Статистичного щорічника України за 2015 рік [7]

Проте, аналіз даного джерела інвестицій у сільське господарство України засвідчує, що питома вага власних коштів сільськогосподарських виробників за період 2011-2015 рр. зменшилася з 72,4% до 68,5%, і при цьому мала постійну щорічну спадаючу тенденцію (табл. 4). Така динаміка є цілком логічною, оскільки основними внутрішніми джерелами фінансування капітальних інвестицій в агробізнесі є амортизаційні відрахування та частина заробленого прибутку. У свою чергу, амортизаційні кошти за своєю сутністю повинні

мати цільову спрямованість на ремонт та реконструкцію діючих потужностей, при тому що сільськогосподарські підприємства більше 50% їх величини розподіляють не на цільове використання. Що ж стосується тезаврації прибутку сільськогосподарських підприємств, то щорічно зростаючі сезонні «ін'єкції» обігових коштів у процес виробництва, збільшення вартості ресурсів, а також тенденції зниження рентабельності і відтворення агробізнесу в цілому зовсім не сприяють виводу власних коштів з обігу на довгостроковий період.

Питома вага власних коштів аграрних виробників
у структурі капітальних інвестицій у сільське господарство України

Джерела фінансування	2011 р.		2012 р.		2013 р.		2014 р.		2015 р.	
	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%
Капітальні інвестиції у сільське господарство, всього у тому числі:	17,0	100	18,9	100	18,6	100	18,8	100	27,9	100
власні кошти сільськогосподарських виробників	12,3	72,4	13,5	71,4	13,2	70,8	13,1	69,5	19,1	68,5
інші джерела	4,7	27,6	5,4	28,6	5,4	29,2	5,7	30,5	8,8	31,5

Джерело: складено та розраховано за даними [8; 9]

Спостерігається негативна тенденція зменшення питомої ваги кредитів банків та інших позик з 12,3% до 7,6%, які у структурі капітальних інвестицій в середньому за аналізований період становлять 13,2% (Таблиця 3), що також характеризує дане джерело як важливий інвестиційний виток українського підприємництва. У той час, коли у банківському секторі зосереджено 95% загального обсягу активів фінансового сектору, в останні роки зростання кількості підприємств, які залучають кредити у аграрний бізнес призупинилося (табл. 5).

Таблиця 5

Стан кредитування підприємств аграрної сфери України

Показники	2014 рік	2015 рік	2015 р. у % до 2014 р.
Кількість підприємств аграрної сфери, які залучили кредит	2058	1914	93,0
Обсяги залучених кредитів: всього, млрд. грн. у тому числі:	8,9	13,4	150,6
короткострокові	6,3	9,4	149,2
середньострокові	1,7	2,4	141,2
довгострокові	0,91	1,6	175,8
Процентна ставка за залученими кредитами, %:			
у національній валюті	15-30	17-35	+3,5
в іноземній валюті	7,8-16	10-19,1	+2,65
Відсоток простроченого кредитного портфеля аграрним сектором економіки, %	11	8	-3

Джерело: складено та розраховано за даними [10; 11]

Дані таблиці свідчать про те, що обсяги кредитування аграрного сектору у 2015 році зросли на 50,6%, порівняно з минулим роком, проте спостерігається зниження кількості кредитів на 7%, тобто скорочується кількість кредитних договорів. Банки, завищуючи процентні ставки, обмежують своє кредитування сектору, який вони сприймають як відносно ризиковий, тоді як частка прострочених кредитів в аграрному секторі в останні роки є меншою, ніж у секторах промисловості, нерухомості, будівництва та торгівлі. Значна кількість аграріїв відмовляється від залучення кредитних коштів, так як процентна ставка за користування кредитом досягає 35% проти процентної ставки 17,1% та 18,4% для підприємств промисловості та оптової і роздрібною торгівлі відповідно [12].

У структурі залучених кредитів у 2015 році 70% припадає на короткострокові позики (до 1 року), саме тих, що є доступними лише для поповнення обігових коштів сільськогосподарської діяльності. Таке кредитування у формі овердрафтів, кредитних лімітів та кредитів під заставу зерна дозволяє сільськогосподарським підприємствам покрити дефіцит коштів на проведення посівної і збиральної кампаній, інакше кажучи, фактично забезпечує участь у формуванні виробничої собівартості аграрної продукції. Справа в

тому, що банківські кредити націлені на кілька великих бізнес груп, які потребують великих капіталовкладень, і це ускладнює доступ малим сільськогосподарським підприємствам до довгострокового фінансування. Для отримання довгострокового кредиту комерційні банки часто вимагають заставу вартістю 100-200% від суми позики. Через мораторій банки не приймають землю у заставу, а такі активи як нерухоме майно, сільськогосподарська техніка, обладнання та машини, дуже зношені та не мають достатньої вартості. Саме тому найменшу частку від загального обсягу становлять довгострокові кредити – 11,9%, а це далеко не позитивна тенденція для акумулювання фінансових ресурсів сільськогосподарськими підприємствами з метою технічного переоснащення аграрного виробництва.

Пряма державна фінансова підтримка суб'єктів господарювання аграрного сектору за період 2010 – 2015 рр. скоротилася більше ніж удвічі і в середньому становила 4,2% (як показує таблиця 3). Механізмами такої підтримки є субсидії на закупівлю факторів виробництва, здешевлення кредитів та компенсація лізингових платежів.

Субсидії на закупівлю факторів виробництва є головним інструментом нецінової політики держави. В останні роки обсяг цієї підтримки на-

давався за конкретними процедурами використання надходжень податку на додану вартість, що мають сплачувати виробники в аграрному секторі. Наприклад, у 2013-2014 роках один із заходів переспрямував ПДВ, який сплачують переробники молока і м'яса, на виробників у тваринницькій галузі. Інший механізм, - так зване накопичення ПДВ, - залишився чинним до 31 грудня 2016 року. Реалізуються й деякі інші заходи підтримки, наприклад, у 2015 році деякі сільськогосподарські виробники отримали 300 млн

грн як часткову компенсацію процентної ставки по кредитах на сівбу, 25,6 млн грн виділено під кредити фермерським господарствам, 71,7 млн грн – виділено Аграрному фонду для укладання форвардних контрактів, під які виробники отримують авансовані платежі у розмірі 50-70% від вартості майбутньої поставки зерна [13; 14].

Підтримка сільськогосподарського виробника цілковито залежить від наявності коштів у державному бюджеті, що призводить до щорічних коливань рівня трансфертів (табл. 6).

Таблиця 6

Оцінка державної підтримки сільськогосподарського виробника

Показники	2010 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2014 р. у % до 2010 р.
Оцінка підтримки виробника:	16150	4472	-11157	-34294	-3,1 рази
підтримка на засадах випуску товарної продукції	3808	-12064	-28486	-52661	-14,8 рази
виплати на засадах використання факторів виробництва	9541	12502	13257	14105	147,8
пільги від фіксованого податку в сільському господарстві	2800	3300	3500	3800	135,7
Відсоток PSE	6,49	1,50	-3,18	-8,22	-14,7
Оцінка підтримки загальних послуг:	4866,8	6191	5253	3487	71,6
аграрні знання та інновації	2097	2837	1995	1951	93,0
інспекція та контроль	1342	1593	1602	1292	96,3
розвиток й утримання/ремонт інфраструктури	1011	1296	293	9	0,01

Джерело: складено та розраховано за базами даних PSE [15]

Згідно бази даних [15] показник підтримки виробника (PSE - процентне співвідношення субсидій і вартості продукції на виході), знаходився в межах від 6,49 у 2010 році до -8,22 у 2014 році, що є найнижчим рівнем від середини 90-х років. Показник послуг загальної підтримки (GSSE) знизився на 29,4%, що відповідає, головним чином, видаткам на аграрні знання та інновації, а також системі інспекції та контролю. У 2014 році заходи жорсткої економії призвели до скасування деяких існуючих раніше важливих податкових пільг. У 2015 році кількість програм у сільському господарстві, що фінансувалися через Міністерство аграрної політики та продовольства України, зменшилася з 32 у 2014р. до 19, при цьому бюджет Міністерства скоротився у п'ять разів з 6,35 млрд. грн. у 2014 р. до 1,67 млрд. грн. у 2015 р. [16].

Окрім цього, державні підприємства для уряду все ще відіграють пріоритетну роль в аграрному секторі та отримують значні переваги на пільгові умови діяльності, порівняно з приватним сектором. Іншими словами, бюджетні асигнування здійснюються в основному для фінансування інвестиційних процесів на державних підприємст-

вах, яких у 2015 році нараховувалося 241 господарство, що становить 0,53% від загальної кількості сільськогосподарських підприємств.

Висновки та перспективи. Зменшення бюджетних трансфертів також можна пояснити перекладанням фінансових функцій на місцеві органи самоврядування. Так капітальні інвестиції за рахунок місцевих бюджетів зросли у 2010 – 2015 роках більш як удвічі, і становили 3,4% у загальному обсязі джерел фінансування (про що свідчать дані Таблиці 3). Це підкреслює той факт, що органи місцевого самоврядування розширюють можливості фінансування інвестиційних програм і проектів, оскільки їх бюджетні інвестиційні ресурси перерозподіляються за інтересами адміністративно-територіальних одиниць на засадах поступової децентралізації коштів у державному бюджеті.

В цілому, у складний трансформаційний період економіки зменшується як розмір так і питома вага коштів фінансування капітальних інвестицій за допомогою місцевих та державного бюджетів, досить незначними темпами збільшуються надходження коштів іноземних джерел.

Список використаної літератури:

1. Геєць В. М. Нестабільність та економічні зростання / В. М. Геєць. – К. : Інститут економічних прогнозувань, 2006. – 344 с.
2. Гуторов О.І. Сучасні тенденції та оцінка інвестиційних процесів в с.-г. виробництві / О.І. Гуторов. – Х.: РВВ НАУ ім. В.В. Докучаєва, 2002. – 52 с.
3. Кисіль М.І. Стратегічні напрями інвестиційного забезпечення розвитку сільського господарства / М.І. Кисіль // Економіка АПК. – 2012. – № 9. – С. 36–39.
4. Економічна статистика / Зовнішньоекономічна діяльність. Державна служба статистики. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Економічна статистика / Капітальні інвестиції. Державна служба статистики. [Електронний ре-

сурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

6. Статистичний щорічник України за 2015 рік. Державна служба статистики України / За ред. І.М. Жук. – Київ, 2016. – 412 с.

7. Економічна статистика / Інвестиції та основні засоби. Державна служба статистики. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

8. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року / [за ред. Ю.О. Лупенка, В.Я. Месель-Веселяка]. - К.: - ННЦ ІАЕ, 2012. – 218 с.

9. Стан залучення кредитів підприємствами АПК 2014. [Електронний ресурс] // Аграрний сектор України. - Режим доступу: <http://agroua.net>

10. Стан кредитування АПК у 2015 році. Оперативна інформація по залученим кредитам 23.10.2015. [Електронний ресурс]. // Міністерство аграрної політики та продовольства України. - Режим доступу: <http://minagro.gov.ua>

11. Бюлетень Національного банку України. [Електронний ресурс]. - № 2/2015. - Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>

12. UAIC (2015), Website of the Ukrainian Agri Investment Council, https://issuu.com/agriinvestmentcouncil/docs/agri_monitoring_april_06-12_2015_en/10?e=0 accessed in April 2015. – 214 p.

13. MAPF (2015), Interviews held at, presentations and website of MAPF, February-April 2015.

14. OECD (2015b), OECD.StatExtracts, Gross domestic expenditure on R-D by sector of performance and field of science, https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=GERD_COST# accessed on 16 April 2015. – 186 p.

15. Статистичний збірник «Сільське господарство України за 2015 рік». Державна служба статистики України. / За ред. О.М. Прокопенка. – Київ, 2016. – 346 с.

16. Oakland Institute (2014), The Corporate Takeover of Ukrainian Agriculture, Country Factsheet, December 2014. – 86 p.

Ильина Е.В. Инвестиционное обеспечение аграрных предприятий Украины

В статье раскрыта сущность инвестиционного обеспечения аграрных предприятий Украины. Приведена динамика удельного веса аграрного сектора экономики в структуре макропоказателей. Проведен расчет уравнения регрессии при изучении связи между размерами капитальных инвестиций в аграрную отрасль и объемами производства сельскохозяйственной, лесной и рыбной продукции. Рассчитаны объемы и структура капитальных инвестиций в экономику Украины по источникам финансирования и структура капитальных инвестиций в структуре капиталов Украины. Вычислен удельный вес собственных средств аграрных производителей в структуре капиталов инвестиций в сельское хозяйство Украины. Приведены состояние кредитования предприятий аграрной сферы Украины. Проведена оценка государственной поддержки сельскохозяйственного производителя. Сделан вывод, что в сложный трансформационный период экономики уменьшается как размер так и удельный вес средств финансирования капитальных инвестиций с помощью местных и государственного бюджетов, незначительными темпами увеличиваются поступления средств из иностранных источников финансирования.

Ключевые слова: аграрные предприятия, агробизнес, государственная поддержка, капитальные инвестиции, кредитование, субсидии, сельскохозяйственная продукция, эффективность.

Ilyina O.V. Support For Agricultural Investment Companies In Ukraine

The article reveals the essence of investment support agricultural enterprises in Ukraine. An dynamic share of the agricultural sector in the macro structure. Made regression calculation in the study of the link between the size of capital investment in the agricultural sector and the volume of agricultural, forestry and fishery products. The estimated amount and structure of capital investments in Ukraine by source of funding and structure of capital investments in Ukraine. Calculated the proportion of farmers own funds in the structure of capital investment in agriculture of Ukraine. An state lending to agricultural sector of Ukraine. The estimation of state support for agricultural producers. It was concluded that the difficult period of transformation of the economy decreases as the size and the share of funds to finance capital investment by local and state budgets, very small rate of increase in revenues from foreign sources of funding.

Keywords: farms, agribusiness, government support, capital investments, loans, subsidies, agricultural products, efficiency.

Дата надходження до редакції: 23.03.2017

Рецензент: д.е.н., професор Славкова О.П.